

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félfévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk

Meglepetések.

A most folyó világháború bőségesen szolgál meglepetésekkel. Nemcsak a technikai meglepetéseket értjük. Nemcsak a németek rettenetes erejű 42 centiméteres mozsarait, vagy az osztrák-magyar hadsereg motoros-útegeit. Bár ezek sem az utolsóak a sorban.

Még nagyobb meglepetések talán ezeknél is az erkölcsiek.

De sok mindent másképen látunk most, mint azelőtt!

Hol van a híres francia műveltség? Mivé lett a „művelt nyugat”? A háború eddigi folyamán a francia, belga, no még az angol méltó társainak bizonyultak — nem is az oroszoknak, mert hiszen azok hozzájuk képest kulturális lények — hanem a szerb disznópásztoroknak, a szerb komitációnak. Lehullott a fátyol a világ szeméről. Kiderült, csak a híres nyugati kultúra csak külső máz, csak cicoma, mely alatt ott maradt az állat az emberben. A vadállat.

Eddig azt hittük, a muszka Európának legkulturáltanabb népe. És íme az orosz hadifogságából kiszabadult véreink egymásután arról világosítanak fel bennünket, hogy a muszka jól bánik a megsebesült ellenséggel. A francia hadvezetés csak mostában adta ki a hadiparancsot, amikor már szorult a kapca, hogy a fogságba jutott németekkel emberségesen kell bánni. Eddig a menekülőkkel is, kiket véletlenül ért francia területen a hadüzenet, ugy bántak, hogy ezzel örökre méltatlanná tették magukat a kultúra fogalmára.

Hogy az orosz tultesz a francián a humanitás terén, ez is meglepetés.

Ilyen meglepetésekkel is szolgál a világháború.

Szinte azt mondhatnánk, tisztító vihar ez a világháború. Tisztáz sok eddigi téves felfogást. Tisztázza az erkölcsöket. Tisztító tűz, mely utjában rengetegeket pusztít, de temérdekét épít is! Nézzük csak ezt a mi magyar hazánkat. Nem azt hitte-e rólunk elleneinknek tábora, hogy az első ágyúördülésre ez a mi országunk annyi részre szakad, ahány nyelven beszélnek benne.

Es mi volt az eredmény? Ez a sok nyelvű ország mint egy test, egy lélek szállott sikra királya hívó szavára az igazságért a becsületért, a hazáért!

A meglepetések között, amikkel a világháború szolgált, ez a legörvendetesebb, ez a legnagyobb, az a legdicsőbb, ez a legáldásosabb!

Menekülők.

Kattogó mozdony van vég nélküli hosszú vonat elé fogva. Lassu döcögéssel szeli át az országot az északkeleti Kárpátok aljától a róna közepéig.

Menekült vonat. Most már ilyen is van. A háború szülte ezt is, a katonavonatok és a sebesült-vonatok után. A katonavonatok erőből duzzadó, szent leikesedéstől hevülő fiukat vittek — és visznek ma is, — a határok felé, a harc és a dicsőség mezejére. A sebesült-vonatok visszafelé tozzák a hős fiúk egy részét. Ezek már szomorubb vonatok. De a szomorúságot enyhíti a visszatérő hősök elbeszélése. Szemünk az öröm és büszkeség könnyévei telik meg, amikor halljuk, hogy a mi fiaink milyen hősiessen küzdenek, milyen dicsőségesen állják meg a sarat a túnyomó ellenséggel szemben.

Legszomorubbunk képzelnék az ember a menekült-vonatokot. Ezek már asszonyokat, gyermekeket, öreg embereket szállítanak el azokról a vidékekről, ahol harcok dúlnak, vagy ahol tartani lehet az ellenség esetleges benyomulásától. Azt hinné az ember, hogy ezeken a vonatokon remegő, megrémült emberek ülnek sápadt arccal vacogó fogakkal.

Pedig nem így van. Láttam több menekült-vonatot és beszéltem számos meneküléssel. Nyoma sincs köztük a rettegésnek, a rémlátásnak, a kishitűségnek. Az ő eszelekedésükre nem is helyes kifejezés a „menekülés” szó. Ez nem „menekülés”. Ezek az emberek nyugodtan, csendben, rendben, megfontoltan elhagyják a lakóhelyeiket, mert a harcok színterén nincsen rájuk szükség és nekik sincsen arra szükségük, hogy ok és olt nélkül esetleges kellemetlenségeknek tegyék ki magukat és családjukat. Akiknek pedig kötelességük ott maradni, azok mind egy szálíg a helyükön vannak.

A menekülők mind biznak ab-

ban, hogy rövid időn visszatérhetnek otthonukba. Az ideiglenes távozást csak egy kissé kellemetlen epizódnak tekintik. Félelemnek, pániknak nyoma sincs.

Igaz, hogy olyan városokból is menekülnek, ahol még nincs, — (és remélhetőleg nem is lesz) — közvetlen veszély. De hát ez is csak gondos előrelátás minden eshetőségre, nem pedig félelem, vagy gyávaság.

Ne felejtjük el följegyezni, hogy a legtöbben családjaikat, az asszonyokat és a gyermekeket küldik, vagy viszik el a veszedelem tartamára, — (nem is annyira az oroszok, mint a fenyegető kolera miatt) — maguk pedig visszatérnek lakóhelyükre és nyugodtan, bizalommal és jó reménységgel várják az események fejleményeit.

Nincs igazuk tehát azoknak, akik a felvidék lakosságát gyáva, sággal vádolják és azt állítják, hogy Felsőmagyarországon kitört a pánik.

A mi lakosságnak esze ágában sincs a félelem. De hát például az a mármaroszigeti ember mi az ürdögnek parolázzon az oroszokkal mit udvaroljon a kozákoknak, ha nem muszáj? Es mit rontsa a levegőt olyan vidékeken, ahol az ágyuk diskurálnak és ahol a sok nép a hadviselésnek csak utjában áll? Aki igyekszik asszonyát és gyermekét biztonságba helyezni, az csak helyesen cselekszik még abban az esetben is, ha aggodalma utólag alaptalannak bizonyul, amit mindnyájan ósintén kívánunk és remélünk.

Most, hogy a hű német szövetséges fokozottabb mértékben segítségére jött a mi vitéz katonáinknak, már nagyon rövid idő kérdése, hogy az oroszot úgy kifüstöljük, mint az ürdögöt a tömjén. Es a hosszú vonatok mihamarább visszafelé fogják vinni a menekülőket is.

Menyasszonyi kelengye

bevásárlásnál ajánljuk

Szegő Sándor

áruházának nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorba és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

K A P H A T Ó M I N D E N Ő T T.

Lapunk mai száma 2 oldal.

Kossuth Lajos jóslata.

Kossuth Lajos, a magyar nemzet atyja, a lángész csodálatos sejtelmével, több mint félszázad előtt pontos tükörképét adta a most bekövetkezett történelmi eseményeknek. Hiába forgatjuk a világtörténelem lapjait, nincs példa rá, hogy államférfiu oly látónoki erővel bepillantson nemzetének jövőjébe. A világ egyik legnagyobb szónoki remekművében, melyet Kossuth Lajos 1848. július 11-én a haderő megajánlása érdekében mondott el a magyar képviselőházban, megdöbbentően helyes diagnózist adott az immár folyó eseményeknek.

A nagy beszédből ezeket a részleteket közöljük:

„... Uraim, kimondom, mikép érzem annak természetes igazságát, hogy a magyar nemzet hivatva van a szabad német nemzettel és a német nemzet hivatva van a szabad magyar nemzettel szoros barátságos viszonyban élni és együtt állni őrt a nyugati civilizáció fölött. Ezen szempontból fogtuk fel a dolgot, midőn teendők elsője kőse számítottuk, azon peroban, melyben Németországon lesz kívül érintkezni, azonnal hivatalos érintkezésbe boosájtokunk, szorosabb összefűsése iránt azon barátságunk, melyet köztünk és Németthon között fennállani óhajunk, de ugy hogy jogaink, önállásunk, nemzeti szabadságunkból senkinek fenyegetése miatt egy hajszálynit is engedjünk.“

„... Hanem annyi bizonyos, hogy a hetvenmillió szlávoknak orosz vezénylet alatt egy testté való tömörülése oly prespektiva, mely felé már a törekvés is Európa minden érdekeinek kiszámíthatatlan conclusiójával terhes válassza, pedig nem is képzelhető nélkül, hogy a szabadság és előretörő polgáriaskodas génusza mindaddig buosur vegyen Európától, míg ama regeteg épület saját sulya alatt össze nem roskad.“

De a törekvés megvan. I. Sándor óar ideje óta megvan. Mi magyarok pedig utjában állunk a déli és északi szlávok egyesülhetésének. Hogy utjaoan állunk, ez a harmadik nagy szolgálat, melyért Európa a magyar nemzetnek hálaival tartozik. De egyszersmind kulcsot nyújt annak megértéséhez, miként történetet, hogy a pánszláv izgatók haragos gyűlölettel nézték a magyar nemzet ifjonti erős vérkeringésének nyilatkozványát.“

Es az idők nem óafolták meg a nagy Kossuthot! Ugy történt, ahogy a próféta megjövendölte!

KISHITÜEK.

Amikor egyik győzelmii hir a másikat kergette, a stratégák arcával lótottak futottak:

— Hisz ez természetes! Ez nem is lehetett máskép! Így vártuk!

Mikor azután a csapatainknak egy kicsit ki kellett fujniok magukat, mielőtt új tettekhez kezdenének, ugyanezek az alakok megint fel és alá szaladgáltak, de most már borus homlokkal:

— Hm, hm, az úgy nem jól áll Gyerekek, gyerekek, nem ósodálkósnám, ha... Ha az ember meg-

Felelős szerkesztő: Dr. Kárpáthy László.

gondolja... A tuleró... Hisz ez nem is lehet máskép... Én mindig mondtam...

Az éfajta szóbeszédéből nem lenne nagyobb baj, ha ezeknek a bölsekeknek a monológjai maradnának. De legózhetetlen bennük a kényszer, hogy bölseességüket másokkal is közöljék. Epen az imént tapasztaltam ezt egy különben kedves emberen:

— Halotta már? Hogy nem a legjobban állunk! Három ezredünk az utolsó szálíg elpusztult. Egy hadtest teljesen tükörment. Más három hadtest szétszórtva menekül. Az egész legénység letörve...

Mikor éfeléket hallottam, viselkedett a tenyeresem, de mégis meggondoltam a dolgot és egy ötlet vilant meg az agyamban:

Az egész legénység le van törve, mondja ön? No én még többet tudok. Azt is hallottam, hogy három tábornoa öngyilkos lett...

— Lehetetlen!

... és két zászlóaljunk vidám zenezóval az ellenséghez pártolt.

— Ne mondja!

— De bizony! Látja, látja, én mindig mondtam...

— Es tudja hogyan szólt az eskü?

— Nem én, mondja csak el gyorsan!

— Halált esküszünk a hadsereg legdázabb ellenségeire!

— Es ugyan ki ez az ellenség?

— Ön uram és önhöz hasonlók mind, a gyalázatos kuvik-óéh disztagjai és atyamesterei, akiket viyyen el az ördög! Ajánlom magamat!

Nyil t-ér.

Császárfürdő Budapest, Nyári és téli gyógyhely, a magyar lrgalmas rend tulajdona. Elsőrangú kenes hévívíz radloaktív-gyógyforrásal; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszaporgatók, uszodák külön hölgyek és urak részére, Török-, kö- és márványfürdők, hőlég-, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitünő eredménnyel, használatnak főleg csuzos bántalmakkal és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál, 200 kéeyelmes lakószobával Szőlid kezelés, jutányos árak. Gyógy-és szenedij nincsen. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatós ág

Friedmann Mórné okl. szülész-nő Kazinczy-utca 27 sz. alól Grünwald M. és társa Bercsenyi-utcai házába költözködött.

— A szolyval uradalmi ásvány vizek börtörsége 6000 palack — 100 láda — gyógyvizet bocsátott a hadvezetőség rendelkezésére kórházi óolokra. Ugyancsak ásványvízzel látják el a Szolyva állomásán átvonuló hadi vonok katonáit is.

Gyakornok, díjnok vagy **kezelőnő** havi 60 korona díjazással alkalmazást nyerhet az Orsz. közp. hitelsz. képviselőségénél (Molnár István-utca 2. sz.) Okmányokkal felszerelt kérvények f. é. szeptember 30-ig nyújthatók be.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomóházban! Sátoraljaiuhely.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Antwerpen végnapjai.

A németek folytonos előnyomulása

Berlin okt. 6.

A nagy főhadiszállásról október 7. este 10 óraker jelentik Franciaországban a hadsereg jobbszárnyán folyó harcok még nem vezettek döntésre. A franciak előnyomulásai az Argonesekben és Verdun északkeleti frontján visszalettek verve. Antwerpen-nél Brochem erőd birtokunkban van. Támadásunk átlépte a Nothe szakaszt és a belső erődövhöz közeledik. Egy angol dandárt és belgákat a külső és belső erődön között megvertük. Négy nehéz üteget, ötvenkét táborigyút sok gépfegyvert, közöttük angolokat is nyílt területen elfoglaltuk.

Eredményes harcok Szuvolkiban.

Ujabb 7500 orosz fogoly.

Berlin okt. 8.

Az oroszok támadása Suwalki kormányzóságban vissza lettek utasítva. Az oroszok kettőezerhétszáz foglyot és kilenc gépfegyvert veszettek Lengyelországban kisebb eredményes ütközetekben Iwangorodtól nyugatra négyezernyolcszáz foglyot ejtettünk

Döntő csapás a szerbekre.

Budapest, okt. 8.

Hivatalos jelentés érkezett este hét óraker. Boszníának az ellenségtől való megtisztítása céljából tolyamatba tett akciónk további eredményekkel járt. A montenegrói csapatokkal szemben elért és már jelentett sikereinkhez most egy döntő csapás tűződik, amelyet a Visegrádon keresztül harc nélkül betört szerb csapatokra mértünk északi oszlopokat Srebrenica felől Bajnapszta felé a Drinán át már visszavetettük, miközben vonatjukat a lőszeroszlopokat elvettük. A Romanjaplatina felé előrehatolt főerejüket amely Bozanovic Milos tábornok volt hadügyminiszter parancsnoksága alatt állott, a mi seregünk két napos csatában teljesen megverte és az ellenség csak gyors futással menekült meg. Rézsünkről tervezett elfogatástól a tizenegyedik népfelkelő ezredünk egyik zászlóalját elfogtuk, több gyorstüzelő gyút zsákmányoltunk.

Galiczia visszafoglalása.

Budapest, okt. 8.

Hivatalos jelentés. Kiadatott október 8-án délben, érkezett este 7 óraker. Csapataink további előnyomulása közben az ellenséget tegnap a przenyl felé vezető münt mentén Barczynál, Dinowtól nyugatra visszavertük és Rzeszovot is visszafoglaltuk ahol gyút zsákmányoltunk. A Vistula szögében a menekülő oroszoktól sok foglyot ejtettünk és sok jármüvet vettünk el. A Przenysl ellen intézett ismételt heves támadások lényesen visszavertük az ellenségnek sok ezer halottja és sebesülte volt.

A mármarosi harc hősei.

Budapest okt. 8.

A Mármarssziget melletti győzelmes harcokban a magyar és keletgaliciai népfelkelő valamint a lengyel legionárusok vetélkedtek a vitézségben.